

Pozdrav ze Křtin

Ročník 22

3/2011

Milí poutníci a farníci!

„Ejhle, Hospodin přijde a všichni svatí jeho s ním a bude v onen den světlo velké, aleluja.“ Tak zpívali naši předkové, tak zpíváme i my. Je advent. Očekáváme příchod Pána Ježíše. Adventní písně mluví o čtverém jeho příchodu: „Krista čtvero příští Písmo svaté jistí: Nejprvnější v těle, druhé v duši cele a třetí při smrti, čtvrté o vzkříšení.“ Nám zde na zemi jde především o „druhý příchod jeho do srdce lidského“.

Vzpomínky starší generace mluví o rorátech, které se sloužili v ranních hodinách ještě za tmy. Chodívali s rozžatými lucerničkami, malby starých mistrů vypovídají o zasněžené krajině. Roráty od latinského slova „rorate“ - česky: Rosu dejte nebesa. (vzato z proroctví Izaiáše 45,8). Mše svaté byly ke cti Panny Marie. Stará liturgická učebnice říká: Roráty se konají před úsvitem, protože lidé před příchodem Spasitele žili ve tmách a zasvitla jim naděje, když se narodila „Hvězda jitřní“ Panna Maria. I dnes na některých místech se vrací ke staré tradici. Děti zapalují svíce nebo kalíšky.

Naše doba obohatila předvánoční dobu o adventní věnce. Mají být nejen ozdobou, ale příležitostí ke společné modlitbě a to nejen v kostele, ale i v našich rodinách. Adventní věnec má plno symbolů. Jeden velmi důležitý: má upevňovat a posilovat rodinné společenství.

Advent otevírá církevní rok. O svatém Ondřeji se říká, že je vrátným církevního roku. Totiž neděle nejbližší tomuto svátku, je vždy 1. nedělí adventní a tím i církevního roku. Letos svátek připadá na středu, proto advent začal 27. listopadu. Tak letošní advent má celé 4 týdny. V příštím roce (bude přestupný) připadne svátek na pátek a tak advent začne až 2. prosince.

Prožijeme advent tak, abychom mohli o vánocích zpívat: „Narodil se Kristus Pán, veselme se“ nejen v Betlémě, ale i v naší duši.

Přejeme vám milostiplné prožití času adventního a ještě ve větší míře vánočního. Budeme na vás pamatovat u trůnu Panny Marie Křtinské. Láska Boží i přímluva Panny Marie ať vás a vaše drahé provází i v novém roce 2012. To vám vyprošujeme a k tomu žehnáme - vaši křtinští kněží.

Mons. Jan Peňáz a P. Tomáš Prnka

Hlavní kříž na křtinském hřbitově

Při hlavní cestě hřbitova za kněžským hrobem stojí starobylý kříž. Je tvořen dvěma patry pískovcových podstavců. Do prvního patra je zasazeno těleso kříže s korpusem z ocelolitinu. V horní části podstavce jsou ve stěnách hranolů málo zřetelné reliéfy postav světců. Na čelní stěně podstavce je vyryto datum původu 1799.

K udržování tohoto kříže se váže následující nadace: Marave, nadace na udržování kříže. *„Známo buď tímto každému, zvláště ale tam, kde bude třeba, že já Michal Marave, opat zrušeného kláštera v Zábrdovicích, rozhodl jsem se k větší cti Boží založiti nadaci na udržování kříže na křtinském hřbitově a věnoval jsem na to kapitál 30 zlatých rýnských, které byly uloženy v moravské stavovské Památce pod čís. 12894 ze dne 27. září 1769 na 4% a to takovým způsobem, aby z ročních úroků 1 zl.12 kr. ramenný kříž na křtinském hřbitově byl udržován na věčné časy.*

Na dodržování toho byla sepsána přítomná nadační listina ve 2 stejně znějících exemplářích, z nichž jeden veledůstojnému biskupskému úřadu, druhý pokladně farního úřadu ve Křtinách má býti dán k uschování a jeden opis této listiny po schválení konsistoří a po obdržení potvrzení od vysokého gubernia odevzdán vysokému zemskému úřadu.

Nejen řádně sepsaný, ale také ode mne a dvou vyžádaných svědků vlastním podpisem a pečeti je stvrzen.

Ve Křtinách dne 5. ledna 1807.

<i>Fr.Gregor, nadlesní</i>	<i>Michal, opat</i>
<i>Tadeáš Liška, svědek</i>	<i>jako zakladatel</i>

Já níže podepsaný vyznávám tímto, že jsem nadační kapitál třicet zlatých v moravské zemské Památce č. 11419 ze dne 27. září 1769 na 4% správně obdržel k řádnému uschování v kostelní pokladně. Zavazuji sebe a své nástupce ku vždy přesnému plnění nadačních povinností.

Ve Křtinách 5. ledna 1807 Václav Opletal, farář.

V současné době je kříž ve špatném stavu. A také místo, kde stojí, neodpovídá jeho významu. Proto hledáme vhodné a důstojné umístění na zdejším hřbitově.

Popis kříže a jeho zobrazení je uvedeno v brožurce: Drobné církevní stavby, kterou jsme vydali v roce 2010. Náklad je téměř rozebrán, proto připravujeme 2. doplněné vydání. Máme přislíbeno, že bude dodáno k letošním vánocům.

Sestavil P. Tomáš Prnka

Svatohubertská mše svatá, třináctá v pořadí

Celý týden bylo zamračeno, ale neděle 6. 11. 2011 byla prozářena sluncem. Listí zářilo zlatou barvou a příroda se začala ukládat k zimnímu spánku. Na svatohubertskou mši přijít jen půl hodiny před začátkem znamená, že musíte hledat místo k stání, abyste viděli alespoň část prostoru před oltářem.

Vždyť mši, jako každoročně slouží otec Tomáš Prnka, služebník, který u oltáře Panny Marie Křtinské slouží neuvěřitelných 38 roků. Na začátku nezapomněl přivítat, zástupce Mendelovy univerzity, delegace lesníků ze Slovenska, Polska, Rakouska, Španělska ... Přivítal také hornisty univerzity a mužský pěvecký sbor z Dolních Bojanovic.

Chrám prozářený sluncem, nazývaný Perla Moravy. Kolik času otec Tomáš věnoval službě u oltáře a kolik při opravách chrámu, to ví jen sám Bůh. V myšlenkách se vracíme k dobám, kdy služba u oltářů byla všemožně bojkotována totalitním režimem. Přesto otec Tomáš v chrámu organizoval výměnu oken, nové oplechování střechy, zlacení soch, restaurování obrazů a přitom ještě křtil, sezdařoval, sloužil smuteční obřady, vítal poutníky a sloužil a sloužil.

Nyní tu stojí před námi. Člověk, který má u lidí obrovský kredit služebníka. Promluva otce Tomáše o přírodě je vyvážená a srozumitelná pro každého. Všechno dění v přírodě má svůj řád a tak v závěru kázání vyzývá všechny k aktivnímu přístupu a ochraně přírody, i všeho živého, co k ní patří.

Hornisté doprovázejí celou mši. Hudba je krásná a naplňuje celý chrám. Dětský hlas začíná zpívat píseň Ave Maria. Nasloucháme se zatajeným dechem. Zpěvákovi je 12 let a ve skupině hornistů hraje na lesní roh. Je to syn MUDr. Cahy, jáhna, který je společně s otcem Tomášem u oltáře.

Ve chvíli, kdy páter Prnka pozvedá kalich, sluneční paprsky ozáří nad ukřižovaným Ježíšem anděla nesoucího ve svatozáří nápis IHS (Ježíš Kristus, Spasitel). Nechce se uvěřit v náhodu. „Vše má určenou chvíli a veškeré dění pod nebem svůj čas.“ (Kazatel) Je známo, že Santiny byl velkým mistrem, když rozmísťoval v kopuli chrámu jednotlivá okna tak, aby paprsky ozařovaly oltář se sochou Panny Marie, sochy svatých a ukřižovaného Krista ve všech ročních obdobích.

Nejen chorál Svatý Václave, v podání pěveckého sboru z Dolních Bojanovic, bylo mistrovské obohacení nádherné mše.

Je jisté, že dlouholetá spolupráce otce Tomáše s vedením ŠLP Masarykův les přináší dobré ovoce. Každý, kdo byl přítomen na mši, byl tímto duchovním ovocem obdarován. A jak je již u pátera Prnky zvykem, všem poděkoval. Na nikoho nezapomněl. Jak sám říká, „chrám ve Křtinách je nejkrásnější, když je zaplněn“. Ve spolupráci s organizátory ze ŠLP Masarykův les, se podařilo otci Tomášovi při svatohubertské mši vytvořit v chrámu atmosféru, na kterou se nezapomíná. Deo gratias také Vám otče Tomáši.

os. Ora et labora 2010, Řícmanice

Oltář Čtrnácti pomocníků - 3. část

Obraz z oltáře 14 pomocníků

Na přání mnohých pokračuji v popisu dalších postav ze 14 pomocníků. V prvním čísle „Pozdravu ze Křtin“ (1/2011) jsme se seznámili se svatými Kryštofem, Eustachem a Jiljím.

V Pozdravu č. 2/2011 se svatými Kateřinou, Markétou a Barborou.

Dalším v pořadí je **svatý Erazim**, také se uvádí jméno Erasmus, v Itálii Elmo. Bývá zobrazován v biskupském rouchu, jak drží hřídel s namotanými vnitřnostmi. Připomíná mučednictví, které podle legendy podstoupil, když mu vytrhávali navijákem útroby z těla. Toto podání vedlo k tomu, že byl vzýván při porodních bolestech a bolestech břicha.

Pravděpodobně pocházel z Antiochie (dnes území Syrie), kde byl později biskupem. V době pronásledování křesťanů uprchl z města a uchýlil se na vysokou horu v Libanonu. Jednou se mu

zjevil anděl a poručil mu, aby se vrátil do své diecéze. Při návratu byl zajat a krutě mučen. Poté se dostal až do Itálie. Během plavby na moři přišla silná bouře a zmítala malým člunem, v němž byl světec a další cestující. Všichni mysleli: Je to naše poslední hodinka. Erasmus v důvěře v Boha, rozeplal ruce a modlil se. Moře se uklidnilo a loď bezpečně přistála v cíli. Zemřel ve vysokém věku kolem roku 303. Úcta ke sv. Erasmovi se datuje od 6. století. Ke 14 pomocníků v nouzi se počítá asi od roku 1300 Je patronem námořníků, provazníků, tkalců, domácích zvířat, proti kolikám, nemocem žaludku, při porodu, proti dobytčímu moru. V církevním kalendáři má místo 2. června.

Nad ním snadno poznáme biskupskou postavu **svatého Blažeje**, jak drží dvě rozžaté svíce. Legenda vypravuje, že byl původně lékařem. Na začátku 4. století působil jako biskup v Sebaste v Armenii v dnešním Turecku. V té době rozpoutal císař Dioklecián krvavé pronásledování křesťanů. Svatý Blažej byl zatčen, uvězněn a krutě mučen a nakonec roku 316

mečem s'at. Na cestě k popravišti ho prosila jedna matka, aby uzdravil jejího chlapce, kterému uvízla rybí kůstka v krku. Svátý Blažej se za něho pomodlil, požehnal mu a kost se uvolnila a chlapec byl zachráněn. Na základě této legendy je sv. Blažej uctíván jako ochránce při onemocnění krku. Na východě je tento Blažejův patronát znám od 6. století. Později se zavedlo svatoblažejské požehnání. Dříve se udělovalo s rozžatými svícemi v podobě Ondřejova kříže. Později jen se svícemi a dnes většinou vzkládáním rukou.

Je patronem lékařů, pekařů, zedníků, ochráncem domácích zvířat, je vzýván proti bolestem krku, proti kašli, proti krvácení, vředům, kolikám, a celé řadě dalších nemocí. Pranostika říká: Na svatého Blažeje, kamének se ohřeje. Jeho svátek slavíme 3. února. V ten den roku 1677 se narodil Jan Blažej Santini, barokní architekt naší mariánské svatyně. Proto dostal druhé jméno Blažej.

Vedle něj ve zbroji je znázorněn **svátý Jiří** jak zabije draka. Žil ve 3. století v Kappadokii v dnešním Turecku. Byl umučen kolem roku 305. S jeho jménem je spojena řada legend. Podle nejznámější historie pocházel z urozené rodiny a byl nejprve vojákem a později tribunem v římském vojsku za císaře Diokleciána. V té době trápil zemi drak, kterému byly obětovány denně dvě ovce. Když už nebylo ovcí, žádal drak lidské oběti. Los, který měl určit první oběť, padl na dceru krále. Vydala se na cestu oblečená jako nevěsta. Tu Jiří zaútočil na draka kopím. Zranil a předvedl jej před lid. Slíbil, že netvora usmrtí, když se všichni nechají od něho pokřtít. Král i lid byli s tím srozuměni. Jiří zabil draka a tisíce lidí se dalo pokřtít. Později byl světec vězněn a mučen. Zemřel kolem roku 305.

Od 13. století je sv. Jiří patronem Anglie, kde je mu zasvěceno 160 kostelů. Země Gruzie (Georgie) má po něm jméno. Na Hradčanech je umístěna starobylá socha sv. Jiří. V našem kostele je zobrazen na fresce v nejvyšší kopuli. Možná i proto, že opat Kryštof Matuška, který se tolik zasloužil o dostavbu našeho kostela, dostal na křtu jméno Jiří. Kryštof je jeho řádové. Také i v životě rolníků má sv. Jiří důležité místo. Známa pranostika říká: „Na svatého Jiří vylézají hadi a štíří.“ Je patronem skautů, rytířských řádů, horníků, kovářů, koní a dobytka, vojáků, v bojích proti válečným nebezpečím, proti pokušení. Svátek slavíme 24. dubna.

Zcela na vrcholu se tyčí postava **svatého Acháce**, která se opírá o kříž a drží palmovou ratolest. Byl váženým důstojníkem v římském vojsku. Když mladý křesťan poznal, že jeho císař nařídil kruté pronásledování křesťanů, vypověděl věrnost panovníkovi a přiznal se ke svému „císaři“ k Ježíši Kristu. Žádná muka ho neodvrátila od jeho víry. Nakonec byl rozsápán trnovými větvemi a potom ukřižován. Bylo to v první polovině 2. století. Je patronem proti strachu ze smrti, při zoufalství, v bezvýchodných situacích. Jeho svátek připadá na 22. června.

Po boku sv. Acháce vidíme jáhna **svatého Cyriaka**. Podle legendy byl arcijáhнем papeže Marcelina. Kolem roku 304 za pronásledování křesťanství císařem Diokleciánem byl zatčen a musel vykonávat nucené práce v římských jílových dolech. Legenda vypravuje, že ve vězení vyléčil z posedlosti Artemii, dceru císaře. Nakonec podstoupil pro křesťanskou víru mučednickou smrt. Je patronem proti posedlosti, proti pokušením, v hodině smrti, dělníků na nucených pracích. Jeho památka připadá na 8. srpna.

Ještě nám zbývají: sv. Diviš (Dionýsius), Vít a Pantaleon. Dále na oltáři jsou dvě sochy: sv. Šebestiána a sv. Rocha.

Podle knihy „Rok se svatými“ sestavil P. Tomáš Prnka

Zvěstování

(Marie Anna Urdi)

Na noční obloze hvězdiček svít,
v krajině Betlémské milostný klid,
zvonečky na krku ovcí zní
do ticha noci, dnes nevšední.

Hle, náhle pastýřům před zraky
dějí se převelké zázraky,
andělé z nebes tu sestupují
radostnou novinu vypravují.

„Pohleďte pastýři k Betlému
pospěšte k Ježíšku malému.
Našel dnes Syn Boží příbytek,
v přítmí sluje, kde je dobytek.

Matka Maria Jej tam povila,
v plenkách do jesliček vložila.
I když je Králem a stále bude,
je Jeho lůžko bídné, chudé.

Po celé Zemi jde zvěstování,
všichni se po novém Králi shání,
po dítěti, Jehož nám vydala Zem,
Ono dnes přineslo spásu lidem.

Nad kopci Betléma

(Marie Anna Urdi)

Nad kopci Betléma záře se chvěla,
v ní poslal na Zem Bůh svého anděla,
k chudičkým pastýřům, co tu bděli,
aby všem novinu vyprávěli.

Ve chlévě Betlémském se to stalo,
na seně v jesličkách dítě spalo,
zvířata dechem Ho zahřívala,
to dítě nebesa lidem dala.

V náruč svou Maria Syna vzala,
neb Jej porodila, milovala,
kolem nich andělé s pastýři stáli,
na strunné nástroje písňe hráli.

Ke Hvězdě Betlémské lidé spěchali,
přišli se poklonit chudému Králi
všichni, kdo mohli, velcí i malí,
dary Mu dávali a chválu vzdali.

Rok biřmování

Letos se máme zaměřit na svátost biřmování. 8. ledna a pak každou první neděli v měsíci budeme probírat jeden ze sedmi darů Ducha Svatého. O ně budeme prosit v modlitbě č. 003, kterou bychom se během roku měli naučit nazpaměť:

Přijď, Duchu Svatý, naplň srdce svých věrných a zapal v nich oheň své lásky. Sešli svého Ducha a všechno bude stvořeno a obnovíš tvář země.

Modleme se: Bože, ty nám sesíláš svého Ducha, aby nás osvěcoval světlem pravdy; dej, ať nám tato jeho pomoc nikdy nechybí, abychom se dobře rozhodovali a správně jednali. Skrze Krista, našeho Pána. Amen.

Všichni potřebujeme dary Ducha Svatého: dar moudrosti, abychom rozpoznali pravé životní hodnoty, dar rozumu, abychom pravdám Božím správně porozuměli, dar rady, abychom se ve spleťtých životních situacích správně rozhodovali, dar síly, abychom měli odvahu vykonat to, co od nás Bůh žádá, dar umění, aby nás stvořené věci vedly k poznání jejich Stvořitele, našeho nejvyššího Pána, dar zbožnosti, abychom se modlili rádi, upřímně a s důvěrou a dar bázně Boží, abychom si vážili víry a milosti posvěcující a nebáli se ničeho kromě hříchu.

Kdo ještě není biřmován, bude moci přijmout tuto svátost s ostatními věřícími z děkanství v předvečer hlavní pouti, v sobotu 26. května u nás. Kromě nedělních bude ještě zvláštní příprava. Vše bude ohlášeno.

Kdo by nemohl do kostela přijít, tomu ji udělí kněz doma, otec biskup nám všem k tomu dal své povolení - všem kněžím.

Ti, kdo už biřmování byli, mají příležitost, aby si uvědomili, jak velké dary dostali a aby v sobě oživilo tuto milost. Veřejně to vyjádříme při obnově biřmování na Hod Boží svatodušní - 27. května.

- oJP -

Svatý Mikuláš ve Křtinách

Opravdický svatý Mikuláš přišel do křtinského chrámu Páně už v neděli 4.12. ve 14 hodin a 14 minut. Doprovázeli ho jen dva andělé a v kostele je čekalo 122 lidí. Mikuláš rozdával dárky dětem z 19-ti rodin a ještě k tomu 10-ti dospělým. Andělé krásně zpívali, Mikuláš všechny povzbudil duchovním slovem a nakonec poželhal přítomným i celému okolí. Pán Bůh zaplatí tatínkovi a jeho dcerám za nádherné zvládnutí biskupské a andělské role a jejich rodině za zázemí a přípravu kostýmů. Děkujeme křtinským dobrodincům za sponzorské dárky.

- oJP -

Vánoční program

Betlémské světlo přinesou naši skauti v neděli 18. prosince v 11:30 hod.

Opravdické roráty:

Pátek 23.12. v 06:00 hod. začneme společnou modlitbou Anděl Páně a růžencem, v 06:30 hod. se sejdou děti se světýlky u sv. Anny, jdeme do kaple, kde bude rorátní mše svatá, pak jdeme na faru a bude adventní snídaně a zdobení stromečku pro zvířátka a ptáčky.

(pokračování na další straně)

Sobota 24. 12. - Štědrý den

Ráno zase začneme v 06:00 hod. - se světylky v 6:30 hod., postavíme stromeček pro ptáčky před kostel a stromeček pro zvířátka za faru.

Narození Páně oslavíme nadvakrát:

- ✓ v 15:57 (kdy u nás zapadá slunce) mší svatou, při které bude posvátná hra pro děti i dospělé. Těšíme se na vás všechny.
- ✓ „Půlnoční“ začíná už ve 22:00 hod. Mši svatou slouží oba naši kněží a doprovází Kantila a křtinský chrámový sbor s orchestrem. Pro farníky zajišťujeme autobus.

Hod Boží vánoční v neděli 25. 12.

ve Křtinách 7:30 a 10:30 hod.

v Bukovince a v Březině v 9:00 hod.

V 17:00 hod. pořádají skauti za značného přispění rodičů v Bukovince u kostela „Živý Betlém“.

V pondělí 26. 12. na sv. Štěpána mše svaté jako na Hod Boží vánoční. Při nich bude obnova manželských slibů. Odpoledne pobožnost u jesliček s lidovými koledami a předáváním děkovných dopisů Ježíškovi (nejen od dětí). Pak Radostná cesta - dle počasí.

Na sv. Silvestra v sobotu 31. 12. 2011 ukončíme občanský rok v 15 hodin děkovnou mší svatou, kterou budou sloužit oba naši kněží a při které bude čten přehled roku spásy 2011 a výhled do roku budoucího.

Mše svatá bude také v 18:30 hodin i s přehledem a výhledem, po ní se zahřejeme na faře a na Nový rok budeme čekat v tiché modlitbě v kostele od 23 hodin a pak jej přivítáme všemi zvony.

Neděle 1. 1. 2012 - slavnost Matky Boží, Panny Marie, DEN MODLITEB ZA MÍR, STÁTNÍ SVÁTEK A 1. DEN OBČANSKÉHO ROKU. Mše svaté jako na Hod Boží vánoční s prosbami za MATKY, za mír, za vlast a za dary Ducha Svatého v roce 2012 zvláště pro ty, kdo budou stát před důležitým rozhodnutím: volbou stavu nebo povolání. Za ně budeme prosit i při odpoledním svátostném požehnání a Te Deum ve 14:30 hodin. Pak Radostná cesta - dle počasí.

Pátek 6. 1. Mše svaté v 7:30 a v 18:00 hod., při nich žehnání vody, kadidla a křídly a také zlatých předmětů. Přineste si je.

Neděle 8. 1. - svátek Křtu Páně, odpoledne koncert na rozloučení s dobou vánoční.

Srdečně zveme!

Za všechny Vaše modlitby, za stálou přízeň, za Vaše dary upřímně Pán Bůh zaplatí!
Díky i za finanční dary, které posíláte na náš běžný účet č. 1361998309/0800

Vydává Římskokatolická farnost Křtiny, PSČ 679 05, č.p 72., r.č. ČR E 11435

Webový portál: <http://krtiny.katolik.cz>

Odpovídají:

P. Tomáš Prnka, tel.: 516 410 437, 731 402 625, e-mail: tomas.prnka@katolik.cz

Mons. Jan Peňáz, tel.: 516 439 189, 736 52 92 21, e-mail: penaz.vm@seznam.cz, www.poutnik-jan.cz

